

GYŰJTŐ: CSERINSZKY MÁRIA	
GYŰJTÉS IDEJE: 1986.	
TART.: NÉPRAJZI GYŰJTÉS SOMOGYSZOB KÖZSÉGÉRŐL (1986-1987.)	
28 lap, 10 foto'	
FOLKORAJZI MUTATÓ: SOMOGYSZOB	
SZAKMUTATÓ: XI. 1.	

--	--	--	--

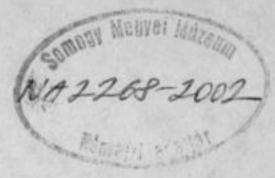

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

NÉPRAJZI GYÜJTÉS SOMOGYSZOB KÖZSÉGRŐL
1986- 1987. év.

Somogyszob községet SZOB- nak nevezték 1907.ig, ekkor kapta a Somogyszob nevet és ekkor lesz a körjegyzőség székhelye.

A régi időkben Szob a segösi kerülethez tartozott és királyi birtok volt.

Először 1.295 ben találunk róla írásos emléket, 1.332-37. i pápai tizedjegyzékben is szerepel a neve.

A történelmi időkben sokszor eserélt gazdát.A török hódoltság idején lakói evangélikusok és reformátusok voltak. A kuruc szabadságharc alatt, a császári zsoldban álló rác csapatok elpusztították a falut.Lakói az erdőkbe, mecsarakba menekültek.

Az 1700-as évek közepén a szobiaknak, református prédikátoruk és iskolamesterük volt. A templomot amit közösen használtak / sárral tapasztott és zsuppal fedett épület volt / 1.744-ben a vármegye bezáratta és 747ben a katolikusoknak adta.

1.774-ben 243 református és 139 evangélikus és 79 katolikus élt a községben.

A segesi ferences barátok filiája volt Szob és 1781-ben építették a templomot barokk stílusban. A reformátusok temploma 1788- ban épült.

Az 1.715-ös országos összeírás szerint az adózók száma 8 fő

1.720-ban a lakosság létszáma 200-és 300 között volt

1.784/ 85-ös összeírás szerint az adózók száma 152 fő

jobbágygazda 46 fő

1.848-ban 36 jobbágy és 6 zsellér háztartás van

Az urbérrendezés ideje 1948.

Ekkor a földbirtokos az esztergomi káptalan.

1.850-ben 969 lakósa van Szobnak

1986. december. 11 -én Budapest- Rákoskeresztúr Cséplő u 6.
HORVÁTH JÓZSEF adatközlő.

Erre a beszélgetésre azért volt szükség mert tisztázni kellett azokat az ellenmondásokat ami a gyűjtésen és a SM Tanácsai Tervező Vállalat munkatársa által fölvetett Műszaki leírásban ~~éltetés/nyitás~~ található.

1./ A leírásban "az első és hátsószobában szemekályha volt" minden kétséget kizárólag " olvasható.

Gyűjtés szerint az első szobában bubos kemence, a hátsóban rakott tüzhely volt.

Horváth József elmondta, hogy tudomása szerint sose volt szemekályha egyik helyiségben sem. Azt sem hallotta, hogy régen lett volna. Nagynénje Hergáth Margit aki abban a házban született, és sok mindent hallott a nagymamától, Ő sem említette soha.

2./A hátsó szobában lévő rakott tüzhely ren része mindegy 40-50 centivel magassabban volt mint a "platni" és csak egy fiókos ren volt benne.

3./ A kemence hátamögötti részt nem tudja hogy hívták, nem emlékszik, hogy külön neve lenne. Azt tudja , hogy Margit nénye gyakran aludt ott.

Ugyan csak nem tud arról, hogy a buboskemence ~~mígottá~~ mikor készült és ki készítette. Arról tud, hogy édesanyja meg nagyanyja is gyakran kipapasztotta.

4./ A konyhai kemencét a negyvenes években bontották el. A szobai bubos kemencét előbb úgy a 30-as évek elején vagy 1931- vagy 1932 ben.

A hátsó szoba rakott tüzhelyét is a buboskemencével egyidőben bontották le, úgy emlékszik.

5./ A műszaki leírásban kiemelve olvasható, hogy az élszarú felett a zsuppolás sima volt és nem meneteles.

Herváth József határozottan emlékszik, hogy "meneteles" "csipkés" volt az él szegése. Mondása szerint a későbbiek során igen rossz állapotba került a zsupptető és "elkopott a csipke". Ami elhíhető, mert bontások során sokszor találtam hasonló jelenséget, ránézetre úgy tűnt, hogy nem "kancás" diszítés illetve szegés van / így nevezik a Lukafai zsuppolek. Denk Lőrinc /Somogyhárság/ és Kaizer Ádám / de az emlékezet szerint, sőt volt, hogy a zsuppoleja elmondta hogy bizony meneteles volt.

6./ Konyhai kemence és annak padkája téglából volt. A kemence belül belthajtásos csak kívül volt szögletes.

7./ Herváth József elmondta, hogy az erdélyi származású Édesanyjával az anyósa "örökké veszekedett."

Herváth József a múzeumnak ajándékozta születi nagyméretű bekeretezett fényképeit.

A fényképek 1926-ban vagy 27.ben készültek.

HORVÁTH JÓZSEF lakik Budapest XVII. Rákoskeresztúr Cséplő u 6. született Somogyiszob 1920. VI.7. katolikus vallású. Nyugdíjas lakatos Máv dolgozó volt. 1920 óta pesti lakós.

Rendezett kis házában lakik, telkén lugas s veteményes kert.

Édesanyja András Erzsébet született Fogaras városban Erdélyben 1900 ban, meghalt Budapesten 1980 ban. 918 ban jött a későbbi ura után már ~~gyermekkel~~ szinte csak pár baba holmival.

Horváth Lajos - József édesapja 1889 ben született és 1965 ben halt meg.

A somogyiszobi házat Horváth Sándor, József nagyapja vette 1900 körül. Balatonöszödön laktak onnan mentek Nagyatádra pár év után költöztek Somogyiszobra.

Hallomás után a ház 1800 as évek közepén épült úgy emlékszik Bödis Jánosé volt akiket csak "Katonáéknak" emlegettek.

A somogyiszobi házban husz évig élt. Sok mindnere emlékszik és soka mindent hallott nagynénjétől Horváth Margittól- aki ebben a házban született 1905 ben és 1982 ben halt meg. Hosszu évekkig együtt éltek.

Szegények voltak, nagypapának másfél hold földje volt ahhoz szerettek még egy holdat.

Nagyapa , hal-őr volt , télen meg kosarakat fonott, a földet az asszonyok gondozták,

Sok mindent megtermeltek benne. Kukoricát, krumplit, gabonát.

"cserélték a vetést felibe " mondta Horváth József, ez alatt azt érti, hogy váltogatták a vetést a terület felébe vetettek kukoricát a másik felébe gabonát s azt a következő éven megfordították.

Horváth Lajos Pestre járt dolgozni minden héten csak egyszer jött haza.

Mig élt a háznál a nagypapa Horváth Sándor dirigált, ki mit csinálnáljon. Nagymama főzött.

A somogyszobi szülői ház Horváth József emlékezetében a következőképpen él-

Talpas ház volt, a fala föcskerakás és a fedése zsopp szalma. Szoba-konyha-szoba elrendezésű, az első szoba és a konyha előtt pitar, a hátsó szoba kiszélesedik s a pitarra nyílik az ajtaja. Oromfala fonott és előreugrik a fal síkjából.

Az elsőszoba két ablakos, egy előre az utcára, egy oldalt az udvarra néz. A ajtaja befeké nyílik és a pitarra.

Berendezésére is jól emlékszik Horváth József. Három ágy volt a szobában mikor még a nagyszülei laktak az első szobát. egy ágy a bejárattól jobbra és kettő a bejárati ajtóval szembeni falnál.

Az utcai falnál kászli. A bejárattól balra a konyhai falon asztali tűzhely ezen főzött a nagymama s e mellett a sarokban bubos kemence. Körbe padkával erre rossz kabátot rongyot tettek és arra ültek. A füstöt a kemence tetejéből kijövő füstcsővel vezették el a konyhába. A kemencét kívülről fűtötték a konyhából. Kemencét téglából rakták és kívül belül betapasztották.

A szoba közepén asztal, körülötte székek. Ezek deszkából voltak támláját és lábait "rács" fogta össze.

Petroleum lámpával világítottak, az asztalon állt nagyszülei életében egy kis állólámpa aminek vas alja volt s üveg tartóban volt a petroleum. Később mikor már ők laktak a szobát az öregek halála után a mestergerendára akasztott 5 ős lámpával világítottak aminek kör alakú fényvisszaverője volt, tulajdonképpen ezt a fajtát falra szokták akasztani.

A kászlinak két ajtója és egy fiókja volt. Rajta üveg poharakat tányérokat Szűz Mária szobrot mindenféle "encsem - bencsemet" tartottak. ak

Az ágy kékfestő terítővel voltak letakarva ebben kis fehér csikminta volt. Az egyes ágy - Margitnéié - barna szövettel volt letakarva. Ágynemű, vászonlepedő háziszüttes, .Nanypapáéknak fehér-kék csikos huzat volt.

A falon az ágyak fölött két nagy szentkép volt egyik Jézus a mási Szűz Mária. Az udvari falon kisebb Szent Család kép és az ajtó mellett kis tükör. A kászli fölött nagy vastag keretes tükör.

Füstös konyha. A konyhát csak 1938 ban alakították át szabad ké-
 ményesre, ~~de a füstös konyhát Horváth József nem látott ott.~~

A füstös konyhán a bejárati ajtótól balra kb. 1.5 m magasságban
 egy 40 x 50 cm üveg volt befalazva a belső falsíkjában. Jobban mondva,
 besározva. Később mikor átépítették a konyhát ehnek a helyére ke-
 rült az ablak.

A konyha közepén volt a bubos kemence, éppen úgy téglából rakott
 mint a szobai. A kemence körül padka kb. 50 cm magas. A kemence
 ajtaja a bejárattal szemben volt félköríves elég nagy mert Margit
 néne beszokott rajt bujni kisározni.

A padka bal sarkában kaplan téglából és sárból föl rakva kötbé kb
 40-50 cm magas, tüzelő nyílása oldalt a padkára nézett. A kat-
 lan köralaku s vasfazékban melegítettek vizet s főztek benne.

A padka szélessége a kemence szája előtt és hátul kb 30 cm.

A kemence jó magas volt s a katlan felőli részén oldalt középen
 füst nyílás volt.

A kemence tetején két vas volt keresztbè s ez besározták s egy kicsit
 homoru volt a kemence teteje. Nagyanya a kemence tetején száro-
 gatta az aszalékot. Néha cserépfazék is volt a tetején.

A füst a konyha ajtónál bent a konyhában föl vett két padlásdeszka
 szelességü nyíláson ment föl a padlásra.

A kemence padka az ajtótól kb 2 méterre lehetett.

Berendezés nem sok volt a padka mellett balról télen a krumpit és
 zöldséget tartották, előtte a fal mellett a tűzifát.

A szobai falon a belső kemence szájánál kis padka, ez nem ért a
 hátsó falig. mellette az ajtó felé polc deszkából három részes. Elöl
 poharak és edények középen fűszerek és só meg a fedők.

A pitarban a konyha ajtó mellett az ablak alatt vizespad rajta két
 vödör viznek..

Hátsó szoba. Ebben laktak Horváth Lajosék és itt született Horváth
 József.

A hátsó szobában három ablak volt kettő hátra egy oldalt. 1928 ban
 a kismértü ablakokat nagyobbra cserélték és akkor az egyik hártó
 ablakot -ha az ajtón bemegyünk akkor a jobboldalit-befalazták.
 Bontáskor az ablakkeretet megtaláltuk a sárfalban.

Berendezés :A bejárattól ~~balra~~ ^{jobbra} a konyhai falon egy asztal mellette
 rakott tűzhely ezt a szobából fűtötték de a füstöt a konyhába vezet-
 ték át, a sarokban kászli .

A hátsó falnál egymás végében két ágy. A bejárattal szemben sublód 3 vagy négy fiókos. a bejárattal szemben a bal sarokban sarokpad előtt asztal pár széssel. az ablak előtt vasból készült ~~ped~~ótáltartó lavorral. e mellett az ajtó felé szekrény s az ajtó mögött vizes edény. A pad simahátú nem diszes.

Az asztal fölött sótartó és fűszer tartó.

A petróleum lámpa a gerendára akasztva csak nagyon kicsi mint az első szobában.

Az ágy pirosbécsi tetítővel volt letakarva.

AA sublód fölött tükör és sok kis szentkép. A sublódon poharak, tányér toll tartó vasból - "apám csinálta".

Az ablak és a sublód között láncos óra.

A pad fölött a falon cseréptányérok voltak a falra akasztva, az udvar felőli pad felett a hársó falnál a pad felett szentképek kisméretűek és kis tükör "apám abba borotválkozott".

A belső ágy fölött a szülei képe nagyméretű fénykép keretben a másik ágy fölött szűz Mária és Jézus nagyméretű képe.

A padláson a hátsó szoba fölött sok kukoricát tartottak azért hajolt meg a mestergerenda.

Az első szoba fölött a ~~ajtó~~^{ajtó} ládában liszt majd később gabona.

Öreg deszkaládák voltak ott.

Ezen kívül teknők edények voltak a padláson.

A telek elég széles volt, régen elöl a kerítés hasított változóvastagságú ~~háló~~^{háló}ából volt ezt kovácsoltszeggel szögezték a stáflikra. Később drótkerítést tettek.

A telken csak a ház állt, dísznoólat már szülei építettek rá a ház végében volt az ól kétrészes deszkából zsuppos. Ennek végében a kaza s ez után a méhes. hasonlított a "vilma" méheséhez.

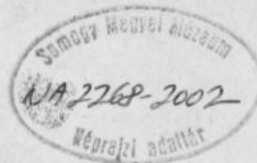
A hátsó szoba végének irányában a telekhatáron volt a kampos kut. A ház előtt nem volt virágos kert csak oldalt. A bekerített virágos kert után szőlőlugas volt.

A ház előtt meggyfa orgonabokor és szilva fa volt.

A kut mellett feketeszeder erre izabella szőlő futott föl.

Hátul bór almam körte nyári alma és szilvafák voltak.

Kérdésekre miket főzött a nagymama a következőket mondta
Horváth József : bablevest csipetkével nagyon jól készített a nagymama ezt a rka és fehérbabból is csinálta.

Liszt ganca szerű valamit is csinált azt mondta hogy " smori" az öregek ezt sóval ették de a gyerekek lekvárral ez volt a kedvence gyerekkorában.

Főzött még a nagymama káposztát is sokat.

Édesanyja eleinte több mindet másképp csinált mint a nagymama mert az erdélyi dolgot készítette de aztán már úgy főzött mint a nagymama.

Édesanyja sok babos káposztát főzött meg paprikás krumplit.

Nem sok húst ettek csak vasárnap főztek húst.

Tészta a prosza volt leggyakrabban. Ünnepen kuglóf, kalács .

Perec rétes lakodalomkor de réstest máskor is sütöttek.

Sok krumpli dödöllét is főzött az édesanyja tejföl nélkül hagymás zsirral.

Lejegyeztem 1986. II. 21 én Rákoskeresztúron Horváth József lakásán.

Horváth Józsefnél tett második látogatásom 1986.IV.11. Péntek.

Rákoskeresztúr Cséplő u 6.

/Első látogatásom után 26 kérdést irtam össze amire választ kértem s kaptam ezek a következők./

1./A szobi ház most a Luter u 9 alatt volt de régen az utca neve : Kis utca volt s a szám 86.

2./ A szobai kemence körülbelüli méretei : a mennyezettől kb 40-50 cm Padkarész 1 m vagy 1.20 m négyszögletes volt, apadka kb 45-50 magas volt ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ Padkaszélessége 40-50 cm, a saroknál közel volt a falhoz, a kemence. / a szoba-i oldalakon/

A konyhai : alacsonyabb volt mint a szobai, kemence körül csak három oldalon volt padka hátul a falnál nem ott egészen a falnál volt a kemence. Elöl kicsit szélesebb volt a padka mint két oldalt kb 30 cm. Ezek az adatok Nem pontosak Horváth József emlékezete színtiek. De nagyon jól emlékszik mindenre így remélem, hogy ezen adatok alapján a kemencék megszerkeszthetők.

3./A rakott tüzhely méreteit nem tudja, úgy emlékszik olyan volt mint egy asztal tüzhely két karikával és egy rennel.

4.A cserépedényeket úgy emlékszik, hogy vándorfazekasoktól vették meg zsidótól aki tollért adott cserébe cserépedényt. De hogy honnan valók voltak az edények nem tudja.

5./ A telek két oldalán " fonott kerítés" volt, minden féle fából cser nyár, tölgy, éger, rekettyefa vesszőből.

Az utca felől , oszlopokat állítottak le úgy jó egy méterre egymástól arra " stáflit" szegeztek egyet fönt egyet lent erre a stáflira szegezték a hasított palkokat amik kb 15-30 cm között mozogtak, anyaguk tölgy cser fa volt. Kovácsolt vas szeggel volt rászegelve.

6./ Kamra nem volt, a legtöbb élelmiszer a padláson tartották így a lisztet zsákokban, hústm kolbászt a szelemenre akasztották, zsirt bődönbe rakták. Ami heti szükségélelet a konyhában tartották.

7./ Ételek elkészítésére nem emlékszik, de majd gondolkodik s megírja.

8./ A helyiségek mind földesek voltak. Tavasszal meszeltek akkor a kikapást betapasztották majd fölsikálták. Két három hetenként sikálták a nyáron a szobát és konyhát, télen ritkábban. A pitart mindig ritkán. Főleg elöl mert ott tartották a kruplit.

9./ A szobáin ablakokra nyáron spaletta került, hogy hűvösebbek legyenek a szobák. Az utcai ablakban mindig volt virág az ablak elé egy deszkát erősítettek föl /úgy mint mi otthon a polcot kétoldalt madzagga azon volt muskátli mindig a nagymamának./

Az ablakoknál a külső ki a belső befelé nyilott.

10. / A konyhaajtónál lévő ~~talp~~ azért olyan amilyen mert ott vágták a fát sokszor s a nagymama a gyujtost mindig ott vágta azért kopott ki.

11. / A tetőzsopp éleinél diszítés volt "olyan meneteles".
- 12./ Sok szentkép volt a szobában bucsuban vásárban vett képek Szűz Mária szent Anna. Szent kereszt stb...
- 13./ Az óra régi volt két madár volt ráfestve meg rózsza négyzetes lapja felül egy kis ivben végződött. "Ehér volt a lap szine s piros a madármeg a rózsza.
- 14./ A kenyeret a kászliban tartották alul, négy öt kenyér is elfért. A kásziban voltak a tányérok, kosárban az evőeszközök, a fiókban a konyharuház és a fűszerek.
- 15./ A ~~hát~~szobában mosakodtak, egy fából készült lavortartón álló lavorban.
- 16./Télen szöttek a szövőszék a hátsó szobában volt fölállítva. Kendert termentek eleinte , később meg vették s azt szöttek meg törölközőnek abrosznak lepedőnek. Fölszedéses himet nem csináltak csak egyszerű paraszthimet / piros csikokat szöttek bele./
- 17./ WC a méhes mögött volt deszkából készült. A tárgyadomb a disznó mellett volt.
- 18./ Eleinte egy disznót öltek később kettőt. Mindig böllér vágta le és készítette el. Töltöttek kolbászt, hurkát ezt megfüstölték, disznósajtöt. A hurkába hagydinakását és kukorizakását tettek./nem együtt egyikbe ezt a másikba azt./
- 19./ Karácsonykor mindig volt karácsonyfájuk mióta emlékszik. Az asztal lon állt. Diszítették papirbacsomagolt kockacukorral.Kelt tésztából apró golyokat készítettek megsütötték majd fölfűzték mint a rózsafüzért ezt is a karácsonyfára tették. A tésztából még félholdalakuakat is szagattak azt is a fára akasztották, miután megsült. Az asztalra szép abroszt tettek. Vacsora kocsonya volt meg kalácsot sütöttek. Nagymamánál az elsőszobában a kászlin szokott lenni a karácsonyfa. Betlehemezni jártak "mert szokás volt" a Józsi bácsi tanította be / ki volt a Józsi bácsi ,,???" /
- 20./ Husvétkor "öreganyám viasszal himezte a tojásokat , fára pollat kötött, hagymahéjba füstötte " locsoloknak adták a hímestojást/lerajzolt pár mintát Horváth J amire emlékezett én is iderajzolom /

Somogyi Ágoston Múzeum
1922-2002
Néprajzi Adattár

21./ Ha beteg volt valaki mindig orvost hívtak, de nagymamának voltak orvosságai is kamilla tea, hársfa tea, csalán tea ezt itatta a beteggel. Marika néni Horváth Józsefné mondja - Ö Alföldi - hogy megfázás ellen ő gyerekkorában zabszalmát és szemeskukoricát főztek össze azt itatták vele.

22./ Horváth József édesanyja nem járt otthon többet mint egyszer 1932-ben, hozzá soha nem jött Erdélyből rokon, a háboru után mikor mehetett volna már nem élt senki a rokonok közül.

24./ Az egész család vallásos volt , rendszeren jártak templomba.

25./ Énekelni közösen nem szoktak az édesanyja néha dudolt de nem emlékszik mit.

26./ Gyerekkorában a nagy élmény a cirkusz volt, pestiek jártak le Somogyiszobra. Gyerekkorában a pajtásaival sokat játszott, csigáztak, maguk faragták, meg blikkereztek.

A zsuppot maguk termelték, de nem ők kettőzték hanem Szent Kereszt pusztáról jöttek nyáron megkettőzték és ösázf főlkötötték a munkát gabonáért csinálták. Nagyon régen ugy tudja hogy horvátok is jöttek Szobra zsuppolni.

A zsuppra ahol a "marinka " van másut, fából keresztet tettek !

Nagymama beteg gyerekeket "meg szokta önteni" ez a következőképpen ment végbe :

kézzel kivett egy faszénparazsat a a tűzből ez vízbe dobta, külön volt egy bádogtál csak öntésre használta, tehát így csinálta meg a tálba a szenes vizet beletett egy fából /ágból/ készített keresztet akit megöntött annak a fejére tette a tálat és háromszor öntött közben mondogat mondott, egy kis viaszt meg a keresztet elégette ezzel megfüstölte s "ugy lett vége" de közben mondta :

"boszorkány, kigyó, gyík,

Isten , imádság.. " /többre nem emlékszik/

Külön erre a scélra volt imádság.

Nem árulta el soha mit mond.

Igy jöttek a nagyanyjához" Mama öntse meg a gyereket mert megijedt "

A viasszal jósolt is, a nagymama.

1.870-ben a népszámláláskor 1375 lakóst irnak össze és
143 házat.

1.880-ban 1593 lakés él 195 házban.

1.910-ben 1777 lakés van

1.941-ben 1950 lakása van a községnek

1.925-ben Somogyszobnak összes területe 8314 kat. hold,
ebből 2862 szántó, 745 rét, 3707 erdő.

Somogyszob községben a huszas években Hohenlohe Ágoston
hercegnek 5556 kat.holdja van.

A falu lakóinak, 120 főnek volt 1-5 kat.h. közötti bir-
toka és 103 főnek kiknek szántójuk nem volt az összes
földterülete nem érte el az 1 kat. holdat.

A két viládháború között 30 iparos és 13 kereskedő élt
Somogyszobon.

A fenti adatokat vettem :

Dr Csánky Dezső "SOMOGY VÁRMEGYE"
Somogyszobi Községi Tanács által
összeállított:"Somogyszob és Bel-
hás története" című irásból.

A Somogyszob község rendezési terve készítése közben
1978-ban Szabó László / Somogyterv/ hívta föl a figyel-
met a Luter u 9 szám alatti, zsufffedésű, talpas, lakóház-
ra. A ház akkori tulajdonosa özv. Horváth Lajosné András
Erzsébet, aki Fogarason született 1900-ban és meghalt Bp.
1980-ban. Halála után a házat fia Horváth József örökölte.
Az épület fölmérését 1979-ben Papcsik Jenő építészmérnök
/Somogyterv/ végezte el / 1:100 /
A házat a Somogymegyei Múzeumok Igazgatósága Kaposvár 1981-
ben megvásárolta és Sási János elkészítette az épület 1:20
léptékű bontási tervét. Az épületet 1981 tavaszán lebontottuk
és a Szennai Szabdtéri Néprajzi Gyűjteménybe szállítottuk.
A föllállítására 1985 telén és 86 tavaszán került sor.
Az ács munkát Szabó János és brigádja / Bellai József, id.
Vass József és Dobos Gyula / végezték.

A zsuppolást Kaizer Ádám magyarlukafai zsuppoló és brigádja / Heinz Antal, Bognár József, Ponoczky Sándor és Kékes István / végezte.

A sározók, a Szennában toborzott helybeli asszonyokból és férfiakból álló brigád volt.

A somogyszobi lakóház berendezésével a Falumúzeum gondokát bizta meg a Somogy megyei Múzeumok Igazgatósága.

A gyűjtő munkát a Falumúzeum gondoka Csepinszky Mária 1986 telén kezdte meg.

Rövid beszámoló az eddigi munkáról.
Elsőnek a somogyszobi lakóház volt tulajdonosát Horváth Józsefet kérdeztem meg. Három izben jártam nála budapesti lakásán.

Az apai ház berendezésére Horváth József nagyon jól emlékezett, minden pontosan és részletesen elmondott, nagyon szabatos fogalmazással.

Miután Horváth Józsefet mindenről részletesen kikérdeztem 1987 január és február hónapjában három izben elutaztam Somogyszobra. Ezen alkalmakkor összesen hat somogyszobi lakóssal beszéltem, akiknek az emlékezései leirtam.

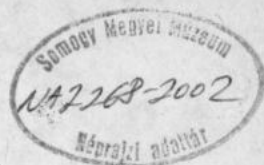
Voltam még az Öregotthonban és a Községi Tanácson. Az otthonban több idős asszennyal és férfival elvesszélgettem. A Tanácson a község történetéről tájékoztattak.

Horváth Józseftől és a somogyszobikatól gyűjtött agya-
got ezen íráshez csatolom.

Somogyszobon a mai napig sok szép vakolatdiszes házat látni 1880.1910 közötti dátumokkal. A vakolat diszeket sok helyen leverik és simára pucolják a házakat. A vakolat diszeken kívül több áttört-kerámia-diszes házat is találtam.

Ma már zsuppos ház nincs a faluban, az emberek emlékei szerint a századfordulón még nagyon sok ilyen épület volt. Az első világháború után mind kevesebb lett - sokat lebontottak.

Az utolsót a szennai Falumúzeumba hoztuk el.

VÁZLAT A SOMOGYSZOBI HÁZ BERNEDEZÉSI TERVÉHEZ

A somogyszobi házat úgy kellene berendezni mint amilyen a századfordulón volt.

A bontáskor a muzeum több berendezési tárgyat vásárolt meg Horváth Józseftől, ezek a tárgyak a századfordulón már a ház berendezési tárgyai voltak. A hiányzó tárgyakat ebből a korból be lehet szerezni.

Eképzésem szerint az első szoba berendezése :

Sarekpad asztallal, kászli rajta sok szobor szentkép búcsui emlék, két ágy , láda.

Ide az elsőszobába a buboskemencét kellene megrakni ahogy Horváth József emlékszik rá.

A konyha, századeleji füstökonyha lenne kemencével.

A hátsó szoba berendezésére más javaslatom van.

Mézeskalácsos műhelyt lehetne oda berendezni.

Gyűjtésem szerint volt mézeskalácsos Somogyszobon Gérónak hívták, Nagyatádról jött s a háború után cukrászkodott egy lakóház hátsó szobájában.

A hátsó szobában rakott tűzhelyet kellene fölépíteni ami volt.

Szenna 1987. február 11.

Somogy Megyei Múzeum
NA 2268-2002

özv HORVÁTH JÓZSEFNÉ szülelett KISILLÉS ROZÁLIA ~~77~~ ⁷⁷ éves.
született ~~Sasón~~ 1910. szept 10.én. református vallású.
Akik Somogyuszob Kálvin u 26. lánya Kiss Istvánné és Kiss Ist-
vánnal együtt egy szép nagy házban.

Elmondása alapján Kénzy Judit sokat gyűjtött náluk, sőt Judit
Budapesti néprajzeseket is hozott, akik közül egy még itt is
aludt pár nap.

Gazdagok voltak 30-40 hold földjük volt , Rozika néni már nem
élt füstöskönyhás házban nekik életében nem volt ilyen.

Mivel sok földjük volt, fogadtak alkalmi munkásokat így sokszor
dolgozott náluk Bugar Bözsi néni és Lajos bácsi. Nem messze
laktak egymástól , csak másik utcában és a kertjük vége volt
közel egymáshoz. Rozika néni nem sokat járt Böske nénihez, de
volt náluk, inkább a Böske néni volt gyakori vendég főleg, az
ura halála után Rozika néninél.

Somogyuszobon a huszas években sok zsüppes ház volt, Rozika néni
ugy emlékszik, hogy volt olyan forma is mint Böske nénié, hogy
az utca fronton nem volt pítar, hanem "ugy előre ugrott az üsztör-
je". Ugy emlékszik, hogy Hóka Jóska háza is ilyen volt.

A háboru után mind kevesebb ház volt olyan amit nem építettek át
és zsüppes maradt.

Mikor kérdeztem, hogy hallotta e hogy Böske néni olyan gyógyító
asszony volt,erre azt válaszolta Rozika néni, hogy "nem firtattam".
A Böske néni berendezéséből arra emlékszik, hogy "főstő ágyteri-
tője volt". És hogy főleg eleinte, amikor Szobra került Fogara-
si Böskének mondták, mert hogy "onnanvaló." volt.

Rozika nénis szivesebben beszélt magukról, mutogatta lánya aszép
szötteseiket, régi kontyot éskasmirszoknyát.

Családban régen mindenki szótt ahogy elmesélte. De legszebben
a mana Horváth Józsefné Kisgyura Erzsébet, Rozika néni anyósa.
Sok fölzsédéses mintát tudott , főleg pirossal de később szines
selyemfonállal készítette a himeket.

A kendőkre - kasmir, bársony - csodaszép "restet" kötöttek.

Azt, hogy a kályha - szemeskályha - és a fal közötti részt hogy
nevezték nem tudja.

Somogyuszob 1987. február. 5. szerda.

Somogyi Művelődési Társaság
NA 2268-2002
Fotóarchív

H O R V Á T H J Ó Z S E F N É K I S I L L É S R O Z Á L I A / 1910 /
S O M O G Y S Z O B

VÖLGYI JÓZSEFNÉ özv. Hajas Irma született 1925 Somogyszob református vallásu.

Lakik Somogyszob Luter utca.

Herváth Lajosné András Erzsébetet - akinek a házat a szenai Falumuzeumba áttelepítettük - jól ismerte, hisz egy utcában laktak.

Bözsi néni mint Völgyiné elmondta nehéz természetű asszony volt. Ugy tudja Erdélyi származás volt.

Mindenki csak mint "Buger Bözsi néni" úgy emlegeti.

"Buger" talán azt jelenti, hogy beszármazott, de nem tudja Völgyi néni ezt pontosan.

Az egész utca félt tőle, nem mondta Völgyi né hogy beszorkánynak tartották volna Bözsi nénit de valami olyan félének. Tudták, hogy "öntéssel -rontással" fogalakezött.

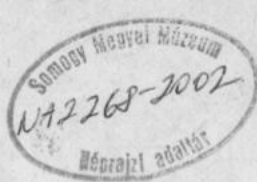
Ezért igyekezett mindenki jóba lenni vele mert nem egyszer mondta Bözsi néni, hogy " van olyan szerem ha elszöröm valahol örökös békétlenséget csinálok" nem lehetett tudni, hogy igazat mond e vagy sem, de igen tartottak tőle.

Akkor is nagyon féltek amikor a házat bontottuk, mert attól tartottak, hogy előjön az a "per " s akkor mindenkit megrent azt is aki bontja a házat meg akit ér."de hála Isten nem jött elő semmi" mondja Völgyiné.

Látták sokszor,-de egyszerre korán reggel Sámoczi József aki vasutas volt és hajnalba ment dolgozni,-hogy szór valamit az után, ráköszönt, hogy "ajdon Isten Örzse néni, mit csinál maga" Bözsi néni zavarba jött s mondta semmit semmit csak várok valakit.Azt nem látta soha senki hogy mit szór nem is mondta meg senkinek"nem engedett a dolgaiba belelátani."

Ha átment valahova nagyon sokat beszélt besz élt mesélt s mindig nagy sokára ment haza, de a titkait nem beszélte ki. Sokszor találtak a kiskapuba pár szem babot kukoricát akkor a kiskapu sarkából söprűvel jó messze kilökték, nehogy a rontás ártson.

A rendőség is "kergette" Bözsi nénit, de erről nem tudtak semmi pontosat, csak azt,hogy egy lábodái asszony járt

2. Somogy szob
Völgyi J né

Bözsi néninez aki szintén öntést szokott csinálni s a rendőrök sokszor figyelték, de nem tudták a lábodi asszonyt elkapni mert a Bözsi néniek volt annyi esze, hogy más után küldte haza.

Völgyiné Irmának vagy egy örökség ládája a láda Hajas Józsefné Nagy Erzsébeté volt aki 1872-5 körül született Övé volt a láda de lehet hogy már akkor sem volt új hanem Ő is az édesanyjától kapta. Most krumplit tart benne.

A fa része elég jó állapotban van elől a festés halvány alig kivehető.

A ládát odaadja a Bözsi néni házába berendezésnek és még egy csikót " kukorica morzsolot is ad s amit még talál a padlásan.

Azt nem tudja, hogy a kályha vagy kemence mögötti részt hogy hívták régen.

Mégezen a napon elmentem KISILLÉS SÁMDORÉK hoz de már nem volt idő gyűjtésre, megbeszéltük, hogy addig is míg jövök utána néznek tárgyaknak és adatokat is porbálnak gyűjteni.

Sok szép szöttesük van és egy szögnélküli diófa asztal.

Somogy szob 1987. jan. 8.

özv. BUZSÁKI FERENCNÉ született MURGÁCS ROZÁLIA 82 éves
született Szemerú pusztán 1905. ben. /Szemerú puszta Somogyszob-
hoz tartozó puszta./

Romai katolikus vallásu. Lakik S szob Táncsics u 8.

Apja Murgács György urodalmi ács volt. Évente 15 q gabonát és
5.- Forint fertálypénzt és söt - ezt nem tudja mennyit - kapott.
Lakást az urodalom adott ingyen, egy szobát egy kamrát és egy
közös konyhát ahol három család főzött, mindegyiknek külön tűz-
helye volt.

"Állattartás " is volt, ki mennyit tudott annyit tarthatott.
Az urodalom adta az istállót és egy holdrétet ahonnan be kellett
takarítani a szénát. Ezenkivül 2 hold föld is járt azon azt vetet-
tek amit akartak és 200 öl kertet.

Az urodalom gazdája Hohenlohe herceg volt. Az urodalomban az első
ember a gazda volt aztán jött az ács , a kovács majd a bognár.
Rozi néni édesapjáéknak mindig volt 3 vagy 4 tehenük, pár növen-
dék, disznók, aprójoszág.

1925- ben Mikályfa pusztára vitték férjhez. Az apósa ott gazda
volt. 1928 ban vették a telket Somogyszobon és ott épültek
házat téglából két szobát konyhát előszobát. A második háborúig
áremdába adták, 45 ben költöztek maguk bele azóta ott lakik Rozi
néni.

Ugy emlékszik, hogy lánykorában Somogyszobon - ahova gyalog jár-
tak be, -Ö a háboru alatt orosz foglyoknak hozdta a kosztot a
pusztáról - űk zsuppos ház volt, de Ö olyanban nem élt.

De nem is járt. ha járt is nem emlékszik milyen volt a berendezése
régén egy szobi zsuppos háznak.

A Szemeru pusztai cselédlakásban "tányéros "kályha volt, ren volt
benne és ott sütöttek, tésztát, krumplit. A Kályha cserép barna
szinü volt és "magából" rózsák voltak benne. / a minta kiemelke-
dett az alapból./

A kályha és a fal között nem volt hely, így neve se volt neki.
Népviseletet herdtak a falusiek, de a háború után "az megbukott".
/Vagyis azután már viselték /

Bözsi nénit ismerte ha nem is közléről. Ö is úgy ismeri, hogy
"Buger Bözsi néni", de hogy miért azt nem tudja. "Olyan víz csináló
volt, ha valamelyik gyerek hirtelen rosszul volt, akkor segített,
megöntötte."

Szabó +rén - 7 éves volt - megijedt a kutyától, kifordult keze lába
azt is megöntötte és meggyógyult.

Beszélgetés ez után arra terelődött, hiszi e hogy segített az öntés vagy nem.

E közben jutott eszébe az alább elmondott történet :

"Hiszem is nem is, pedig velem történt. Bolhásen laktunk amikor gyerekem született, ágyba fekvő vagyok a szobában, a másikban öttek, dél volt, néztem hogyan esznek, s akkor egy nagy kutya jött be, a Buzsáki ágyom képibe, elsikítottam magamat, beszaladtak hozzám, akkor eltűnt a kutya, de aludni nem aludtam."

Kisfia 7 hónapos volt, az intéző eljött megnézni és megdicsérte milyen szép egészséges kis-gyerekek. Azután csak "rét, rét" a gyerekek, Atádra vitték orvoshoz, hiába. Igézetbe halt meg, a "szent Antal tüze futotta el, olyan fekete lett."

"Pista Bátyánál a sarokra körösztve volt kitéve a foghagyma, babkukerica, nem volt szabad belelépni, a rontás miatt volt ott."

/Ha jól vettem ki a szavából az utcára volt kiszorva a fenti terményből, hogy nehogy "ártson a rontás" ./

Somogyszob. 1987. február 5.

Somogy Múzeum
NA 2269-2002
Néprajzi adattár

B U Z S Á K I F E R E N C N É M U R G Á C S R O Z Á L I A / 1905 /
S O M O G Y S Z O B

KRAPEC IMRÉNÉ született Bazel Rozália 1907 ben Inkén. Katolikus. 80 éves Lakik Somogyszob Luter utca Horváth Böske néni szomszédja volt.

Szép új házban lakik lányával vejével és unokájával. Tiszta rendes konyhában.

Gyerekkorában gyakran volt Somogyszobon, aztán 1927-től 30 ig lakott a községben majd 1938 től lakik azon a telken lévő házban ami szomszédja volt a Falumuzeumba áttelepített talpasháznak. Ideköltözésükkor hosszú téglapépület volt szabadkéményes konyhával, cseréptetővel. Pitara nem volt elől egy szoba aztán konyha majd ismét konyha és egy hátsó szoba volt. Árendások laktak, két család elől egy és hátul egy másik. Ideköltözésük előtt átalakították szülei mikor megvették a házat így ők már nem füstös illetve szabadkéményes konyhát használtak.

Krapec Imréné Rozika néninek három mostoha testvére volt velük együtt Somogyszobra jártak iskolába. Szüleik cseléd emberek voltak. Édesapja előmunkás volt, meg kertész. Meyhoffer zsidó uraságnál nagyon jó dolguk volt, ha valaki bajba volt segítette ha nem kért az uraságtól pénzt például halálesetkor, az uraság azt mondta: "hát te nem tudod hol lakom? \$ miért nem hozzám jöttél."

Rozika néni sosem lakott zsuppos házban. Ugy tudja hogy a 20-as években utcánként 4-5 zsuppos ház is volt Somogyszobon. "Vilma háza is / ez szembe van velük most "faluházzá alakítja át a Somogyzobi Tanács / zsuppos volt."

Nem tud rola kik zsuppolták sem azt hol termelték meg a rozset. A zsuppos házaknak úgy emlékszik valamennyinek volt pitara. Az utcára egy két ablak nézett. Hogy mivel fűtötték a szobákat nem tudja.

De azt tudja, hogy a zsupposházak füstökonyhások voltak s úgy e emlékszik, hogy a 30 -as évek közepéig mindenki kéményt rakatott s már nem volt a faluban füstökonyha.

Arrol tud, hogy nagyobb gazdáknál a konyhában a nagy kenyérsütő kemence mellett volt egy kis kemence is ahol a tésztát sütötték. /köttet, rétest, kuglofet./

Hogy a házaknak kamrája lett volna nem tud rola, de arra emlékszik, hogy a nagygazdáknál külön épült gabonás kamra egy részes cseréppel fedett volt és téglapépület.

2. S szob.
Krapcsné

Rozika néni a szomszédasszonyról a Böske néniről a következőket mondta :

Jól ismerte Böske nénit úgy tudja Erdélyből hozta az ura, még a falu nevét is sokszor hallotta emlegetni ahonnan jött, de nem jut eszébe, viszont azt tudja hogy az Olt folyót mindig emlegette Böske néni. Nagyon jószívű asszony volt az utolsót is odaadta volna "egy csepp vérét is még ha az utolsó is" de hirtelen haragu volt, s hamar megsértődött, de haragot nem tartott sokáig. Volt, hogy az urára is ráfogta a fejszét, s kiabálta, hogy " agyonütlek" de sese tette meg, mondta Rozika néni.

Jédelgős , ügyes volt. Sokat delgozott a proletárföldbe amit kaptak az első világháború után /" 14 -es háboru utáni osztás"/ Urát Horváth Lajost is jól ismete Rozika néni.

Böske néninek két fia volt, egyik meghalt skarlátba a másik most Pesten lakik és Horváth Józsefnek hívják.

A szobába az ágy végéne volt fölszerelve egy kovács satu Lajos bácsi ott delgozott.

Böske néni nagyon vallásos katolikus volt.

Mikor egyedül maradt, az ura meghalt Rozika néni mosta az ágyneműjét. Mikor betegen feküdt akkor lehuzta s kimosta de nem száradt meg délutánig amikorra a tisztelendő urat várta Bözsi néni, ezért nagy harag lett köztük mert Böske néni mindezenek elmondta Rozika nénit, hogy mit tett vele, neki huzatlan cihába kellett fogadni a tisztelendő urat./nem volt neki váltás ágyneműje/

Rozika néni mivel sese lakott olyan házban ahol kemece lett volna nem tudja miként nevezik a kemence mögötti helyet.

Fölvettem Somogyszobon 1987. jan 5.

Somogyi Múzeum
NA 2268-1002
Képzési adatok

K R A P E C I M R É N É
S O M O G Y S Z O B

B Á Z E L R O Z Á L I A / 1907/

SOMOGYSZOB 1987. február 5.

Ö R E G O T T H O N

Az öregek napközi otthonában látogattam el, nem voltak sokan mert többen betegek voltak és mások a csiszos ut miatt nem jöttek el.

Szeretettel fogadtak s örömmel, jártak a Falumuzeumban tavaly s erre nagyon szívesen emlékeztek vissza.

Kérdéseimre hol egyik hol másik válaszolt, nevüket külön nem jegyeztem föl-kivéve Antal Gábor tiszteletes ur nevét aki még ellátja a szolgálatot a református templomban, de naponta ellátogat az otthonba is. 77 éves.

A tiszteletes ur mondta, hogy a régi református paplakban járt Csokonai is.

Arra is emlékezett, hogy nem csak gyászoltak de urvacseráztak is fehérbe régen az asszonyok.

A legszebb zsuppos ház a Bakos Juli néni háza volt, erről ígért fényképet is hogy előkeresi mire legközelebb megyek.

A tiszteletes urtól Knézy Juditt is sokat gyűjtött.

Kérdéseimre emlékeznek e zsuppos épületekre, mind azt mondták sok zsuppos ház volt , s többen olyanba is laktak vagy az anyósuk, nagyszüleik laktak benne.

Sok volt a "TARABÁS" ház ami alatt a bedeszkázott pitart értették.

Mind "salus" ablak volt ugy emlékeznek.

A meszelés "piktoros" volt. A meszelt falra ugy tettek diszt, hogy a rongyot belemártották a "föstékbe" és odanyomkodták a falra, vagy a kerek meszelőt, volt aki csak sárga földdel diszített vagy sárgafölddel meszelt be és mésszel "pikturuta" ki a konyháját.

A zsuppos házakban személy kályhák voltak a szobákba, kemencére nem vélekszenek. A szemes kályhák barnák vagy zöld színűek voltak. Hogy mint nevezték a kályha és a fal közötti részt egy néni mondta, hogy "kályha möge" de a többiek nem tudták nevit. Volt a faluba "göloncséres" Gömbös Gyulának hívták, mindig éjjel égetett.

Téglaégető is volt de annak a nevre nem emlékeznek.

Mézeskalácsos a "Góré volt " Nagyatádról jött ugy tudják. Valahol az Alföldön halt meg.

A szobiak Bolhásról házasodtak "Segesdről, kutyát sem hoztak, nem hogy asszonyt."

1981 március 31 én a Somogyszob Luter utcai ház- volt tulajdonos Horváth József - bontásakor jegyeztem le a következőket.

Ekkor többen odasereglettek a falusiakközül, főleg ez utca és a szomszéd utca lakói. Ott volt Horváth Margit Vedelné /ezt nem tudom elolvasni / 75 éves somogyszobi lakós a volt tulajdonos nagynénje aki maga is lakott a bontásra kerülő házban. Az alábbiakat mesélte el:

Horváth Lajosné András Erzsébet sogornője volt, nem a kármilyen asszony volt értett sok mindenhez. Tudott gyógyítani is meg rontani is.

Látták - Margit néni is látta - hogy ~~estén~~ keresztül szort a ház körül valamit s gyorsan vissza szaladt. Meg akart rontani valakit aki arra ment, mondta Margit néni.

Hajnalba sokszor mezitláb körülfutotta a házat, még harmatba, ez a rontás ellen volt, mondja Margit néni.

NÉMETH PÉTER született 1905. Kaposszentjakab.

Katolikus vallásu.

Lakik Somogyiszob Petőfi u 54 az unokájával annak családjával/Horváth Attilával és két gyermekével s feleségével/ A ház amibe laknak Németh Péter tulajdona.

Nagy hajtott ház, nem parasztház.

Németh Péter 50 éve él Somogyiszobon .

Fogalalkozása vasutas. A vasutnál lakatos majd motor vezető volt.

Sokat dolgozott a vasutnál de jól keresett el tudta a családját tartani, nem 8 órát dolgozott.

Emlékszik, hogy volt sok zsuppos ház Szobon, de nem járt bennük.

Füstös konyhára sem emlékszik, bármit kérdezek mindig a vasúthoz tér vissza.

Bözsi nénire nem emlékszik házában nem járt.

Fogalma sincs hogy nevezték a kályha és a fal közötti részt, nem lakott soha füstösházban.

Betlehemesek jártak mindig de Ő nem emlékszik, hogy gyerekkorában járt volna.

Szőni nem szőtt se az édeanyja se a felesége.

Arra emlékszik, hogy volt Soogyiszobon mézeskalácsos úgy hívták, hogy Géro, de hogy ez csuf neve volt e vagy valóban így hívták senki nem tudja.

A Géro később csinált cukászsüteményt is de nem ment jó neki ezért lement az Alföldre ott aztán "el is halt."

S szob 1987. jan 8.

Somogy Megyei Múzeum
K. 2268-2002
Képrajzi osztály

N É M E T H   P É T E R   / 1 9 0 5 /
S O M O G Y S Z O B

HAJAS JÓZSEF SZÜLETETT Somogyszobon 1892.II. 2

Lakik Somogyszob Luter utca.

Református vallásu, vasutas volt, lányával él egy elég nagy házban igen rendezett körülmények között.

Ezen a telken álló házban született Józsi bácsú a régi ház vége még megvan.

A ház nem volt zsuppos, cserépfedésű volt háromosztatu. Csak a konyha szélességében volt pitar, ezeket vastag oszlopok tartották felül boltozatos volt.

A konyha szabadkéményes volt, de nem emlékszik, hogy meddig használták.

A telek valaha a szomszédos telekkel egy volt, valószínű testvéreké volt, így minegyik elég keskeny telken épült, hogy megosztották.

A másik telken egy rangosabb ház áll most is, vakolat diszes és elég nagy/ kívülről úgy tűnik. /

Ez az épület jóval beljebb volt a telken nem csak az utcához de a másik házhoz viszonyítva is. Most hogy a régi épület elejét lebontották előre hozzáépítettek s meghosszabbították. Berehdezésre sem emlékszik. Sajnos már nagyon nehezen lehet a bácsival szót érteni.

Bácsi a vasuhoz járt sokat dolgozott, kevest volt otthon.

Somogyszob 1987. január 8.

KÓTAI JÓZSEF született 1941 ben Kutason. Most a Határörségnél komoly beosztásban dolgozik , lakik Somogyszob Luter utca. Apja református, anyja katolikus.

Kutason lakott szüleivel 14 éves koráig egy talpas zsупpes "iker házban". A ház több mint kétszáz éves mondja Kótai. Az épület jó hosszú volt. Elöl szoba majd konyha aztán egy kamra volt - innen volt a padlásfölgjáró is - aztán megint egy szoba jött majd egy konyha. A Ház hosszában pitar volt. A pitar jó szépes volt majd két méter és szépen négyzetesre fűrészelt és diszitett tölgyoszlopok tartották a szelemeneket. Később - nem tudja mikor - a szülei a pitar végét beépítették egy kicsi kamrát csináltak oda.

A szülei cselédemberek voltak. Édesapja parádéskecsis volt. Annak ellenére hogy cseléd volt az édesapja , saját házuk volt a szép hosszú "iker ház" , ahol apja testvérével, tehát nagybátyjával együtt laktak. Nagybátyja elöl ök hátul a középső kamrát közösen használták.

Az első szobának két ablaka volt előre az utcára.

Az első konyhának nem volt ablaka, a második szobának az ablaka a pitarra nézett , a hátsó konyha ablaka hátra a szomszéd fele. Olyan kicsi volt az ablak, hogy a "világosságot úgy köllött rajta behordani".

Az összes helyiség ajtaja a pitarra nyilt. Valamennyi ajtó berítés nélküli nagy nehéz tölgyajtó volt két három padlóból, a forgója is fából volt.

A ház fala karévázás volt, de nem emlészik, hogy ezt befönték volna, az biztos, hogy polyvás sárral volt megrakva.

A konyhák füstökonyhák voltak mindegyikbe volt kemence és erre volt derékszögbe a tüzhely ráépítve.

A szobákba rakott tüzhely volt egy rennel de ez egyszintben volt a tüzhely platnijával. Itt főzött az édesanyja.

Az Ő szobájukban három ágy volt meg egy sifon de az elrendezésé re nem emlékszik.

A szobában inga óra volt kis dobozban úgy emlékszik barna volt. Az ágyterítő régen kékfestő volt de később vettek olyan barnás szövetfélét.

2. S.szob.

Kótai

Kerítés az utca felől léc kerítés volt, a szomszéd megyéjénél napraforgó szár de amikor az kirohadt akkor semmi nem volt.

A telek a ház mellett úgy 20-22 méter lehetett.

A ház előtt volt egy kis virágos kert, abban kevés virág.

Tatikára emlékszik. Volt még a kertben /virágos/ két platán akác.

Az udvaron voltak almafát meg két körte fa.

Volt szőlő is elől egy kevés és a ház végében fekvő lugas.

Édesapja eperfába lukat furt és abba "eresztette" be a szőlő veszőt és mikor megeredt elvágta a tövétől s a fából futtatta szét.

A lakóház végében volt a kut éppen a megyén, kerekas kut volt téglával kirakott.

A kut mögött egy szin volt majd istálló és utána külön a pajta végül a disznóól. Valamennyi téglából épült és cseréppel fedett volt.

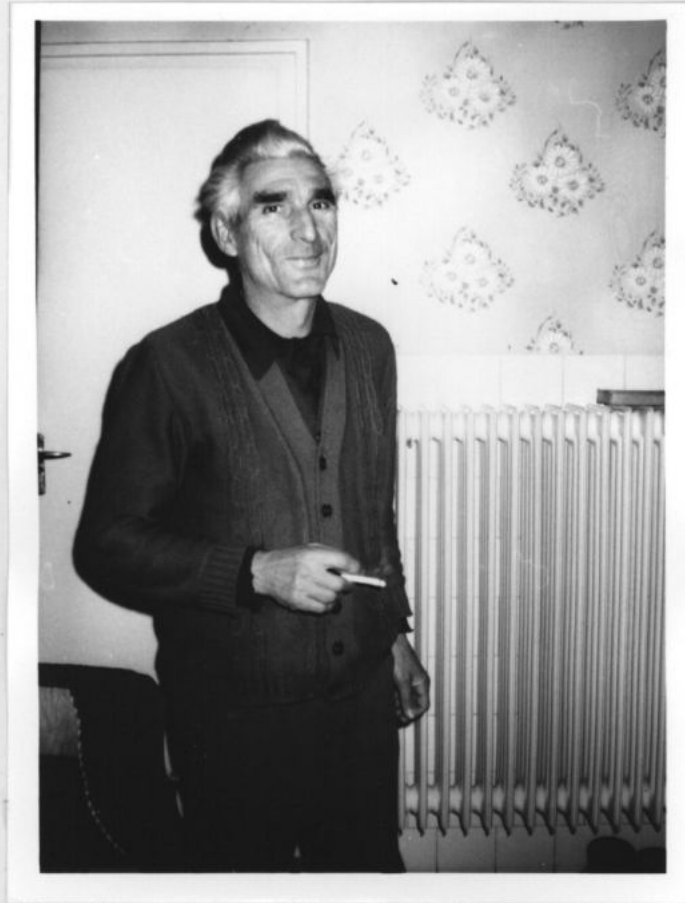
Állataik voltak , aprójószág és disznó mindig. Emlékszik volt lovuk is s néha tehenük.

1987 jan. 5 S szob.

Somogy Megyei Múzeum
NA 1268-2002
Képrajzi osztály

KÓTAI JÓZSEF / 1941 /
SOMOGYSZOB

MŰSZAKI LEÍRÁS.

AA Somogyszob Luter Márton u 9 szám alatti lakóépület felméréséhez.

A település története : Somogyszob- korábban Szob - De Csánky D.monografiája szerint korai időkben is lakott település.Eredetileg a segösi kerülethez - királynéi birtokhoz - tartozott.

1295 ben Thomasina, III.Endre anyja László Comesnam, Mihály fiának adja. Az 1332-37.i pápai tizedjegyzékben szerepel.Plébániájáról az 1437-ben kelt oklevél is szól.Idők folyamán a település többször gazdát cserélt: Segösi kerület önállóságának elvesztésével Somogy megyéhez kerül, 1725-től Nádasdy Tamás tulajdona, majd 1726-tól az esztergomi főkáptalansághoz tartozik. Ma Somogyszob a B.pest- Kaposvár- Gyékényesi vasutvonal mellett elhelyezkedő részleges alsófoku szereppel bíró község. Középfoku központja Nagyatád. Alsófoku központja Segesd.Somogyszobhoz tartozik , Bolhás község mint regionális szerepkör nélküli település. 1977.évi lakósszáma 2330 fő.Lélekszám növekedése, szerepkör változása hosszútávban nem várható.

Épület : A település belterületén, a Luter Márton utca 9 szám alatt található. Helyrajzi száma: 325. Tulajdonosa Horváth Lajosné. A földszintes három helyiséges magastetős lakóház, talpasház. Falazata, faoszlopos paticsfal. Mennyezete, fagerendás porfödém.Tetőszerkezete, üres fedélszék nádzsopp fedéssel. Építési ideje 1870-1880 közötti időszakra tehető. Jelenlegi tulajdonosa 1918 óta él ott.Az épület a szülőké volt.

Az épület állaga: rendkívül rossz.Falazata hiányos, mennyezeti mestergerendája erősen behajolt. Mennyezete korhadt. lyukas. Tetőzete beázik. Az épület mai állapota közel van az életveszélyhez.

Karbantartása a tulajdonos életkora - 78 év - miatt önerőből nem várható. A lakóház értékes, műemléki rangja sürgős állami támogatást érdemel.

A felmérés időpontja 1979. október 26. napsütéses , hideg idő.

Felmérő személyek száma 2fő. A felmérési eszköz :15 méteres és 2 méteres mérőszalag, háromméteres szintezőrud.Szerkesztés segédeszközei a helyszínen készített vázrajzok és fotók voltak.

Papcsik Jenő

